

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

אכילת קדשים בשעה שנפגם [=נחסר] המזבח

א. אכילת שיירי מנחות.

שיירי מנחות קדשי קדשים הם, והם חלק הכהנים מהמנחה, ונאכלים בכל מקום בעזרה, שנאמר, "מִצֹּת תֹּאכַל בְּמָקוֹם קֹדֶשׁ", אולם אינם נאכלים אלא **כשהמזבח שלם, ולא כשהוא חסר, שנאמר, "וְאֹכְלוֹהָ מִצֹּת אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ"**, כלומר כשהמזבח קיים בשלמות.

ב. אכילת שאר קדשי קדשים.

בשר קדשי קדשים נאכל לכהנים בכל מקום בעזרה, ובלבד שיהא המזבח שלם באותה שעה, שנאמר בהם, "קֹדֶשׁ קִדְשִׁים", וכן נאמר במנחה, ללמוד **בגזרה שווה**, שכשם שאין המנחה נאכלת אלא כשהמזבח שלם, כך שאר קדשי קדשים אינם נאכלים, אלא **כשהמזבח שלם**. [ולכאורה ניתן ללמוד זאת גם בקל וחומר מקדשים קלים. ויל"ע בדבר].

ג. אכילת בשר קדשים קלים.

בשר קדשים קלים נאכל לבעלים בכל ירושלים, ובלבד **שיהא המזבח שלם** באותה שעה, שנאמר בעניין הקרבת בכור בהמה טהורה, "אֶךָ בְּכוֹר שׁוֹר אוֹ בְּכוֹר כֶּשֶׁב אוֹ בְּכוֹר עֵז לֹא תִפְדֶּה קֹדֶשׁ הֵם אֶת דָּמָם תִּזְרֹק עַל הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת חֲלָבָם תִּקְטִיר אֲשֶׁה לְרִיחַ נִיחַח לַיהוָה וּבִשְׂרָם יִהְיֶה לְךָ פְחֹזָה הַתְּנוּפָה וּכְשׂוֹק הַיָּמִין לְךָ יִהְיֶה", **להקיש את בשרו לדמו**, וללמד, שאין הבשר ראוי לאכילה, אלא בשעה שהדם ראוי לזריקה, אבל אם נהרס המזבח, שאז הדם אינו ראוי לזריקה, [כפי שנתבאר בדף נ"ט], גם הבשר אסור באכילה. [וי"א שעניין זה אינו נחשב כהיקש, אלא כאילו מפורש בכתוב שהדם והבשר יאכלו כשהמזבח שלם].

- **וכל הדין הזה**, שפגימת המזבח אוסרת אכילת קדשים קלים, הוא **מדברי אביי, על פי דרשת רבי ישמעאל**.

- **אבל רבי ירמיה הקשה על כך**, כפי שיתבאר בעזה"י להלן. [אולם רבינא תירץ קושיתו].

- **ורבינא אמר**, [לפי הלשון הראשון], **שאמנם כן הדין לדעת רבי ישמעאל, אבל חכמים חולקים על כך, ואומרים, שאכילת קדשים קלים אינה תלויה בשלמות המזבח, ולכן אף על פי שהוא נפגם הם נאכלים**.

אכילת מעשר שני בירושלים בזמן הזה

לדעת רבי ישמעאל, גם אחר החורבן לא בטלה קדושת הארץ לעניין חיוב תבואותיה בתרומות ומעשרות, ולפיכך יהיה ביד האדם מעשר שני, שדינו להיאכל בירושלים הקדושה.

ואם דעתו היתה, כדעת האומרים, **שגם קדושת הבית [ויירושלים] לא בטלה בחורבן, אם כן, כשם שלדעה זו מקריבים קרבנות אף על פי שהבית חרב**, [ובלבד שיבנו מזבח], **כך אוכלים מעשר שני בירושלים תוך החומות**, כי קדושת ירושלים בעינה עומדת.

אולם מאחר שלדעתו בשעת החורבן בטלה קדושת הבית [ויירושלים], שוב לא ניתן להקריב קרבנות, וכמו כן לא ניתן לאכול מבשר הקרבנות, אף כשכבר קרבו קודם החורבן, ואינם זקוקים לבית לצורך הקרבתם, כי גם היתר האכילה תלוי בבניין, [כפי שנתבאר לעיל מהכתוב, "אֶת דָּמָם תִּזְרֹק ... וּבִשְׂרָם יִהְיֶה לְךָ"], **וכמו כן אין לאכול מעשר שני בירושלים**, אף שאינו נצרך להקרבה, כי גם היתר האכילה לבדה תלוי בבניין.

- **ודין זה, שאסור לאכול מעשר שני בירושלים אחר החורבן**, [אף על פי שאין בו צורך הקרבה], **למד בהיקש מדין איסור אכילת בשר בכור בירושלים אחר החורבן**, [אף כשאין בו צורך הקרבה, כגון שכבר נזרק דמו קודם החורבן, כפי שנתבאר לעיל], שנאמר, "וְהִבַּאתֶם שְׂמֵה עֲלֵיתֶיכֶם וְזָבַחְתֶּם וְאֶת מַעֲשֵׂי תֵיכֶם וְאֶת תְּרוּמַת יְדָכֶם וְנִדְרֵיכֶם וְנִדְבְּתֵיכֶם וּבְכֹרֹת בְּקִרְכָּם וְצֹאנָם", **להקיש מעשר לבכור**.

- **אבל אין ללמוד, שאסור לאכול מעשר שני אחר החורבן, בבניין אב מדין בכור**, כי יש מקום לומר,

שדין בכור חמור מדין מעשר, כי הבכור טעון מתן

דמים למזבח.

- **וכמו כן אין ללמוד**, שאסור לאכול מעשר שני אחר החורבן, **בבניין אב מדין ביכורים**, [שגם הם אינם מותרים אלא בפני הבית שנאמר "וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטָּנָא מִיָּדָךְ וְהִנִּיחוֹ לְפָנַי מִזֶּבַח ה' אֶקִּיף", ואין טעונים מתן דמים למזבח], כי יש מקום לומר, שדין ביכורים חמור מדין מעשר, כי הביכורים טעונים הנחה לפני המזבח.

- **וכמו כן אין ללמוד**, שאסור לאכול מעשר שני אחר החורבן, **בבניין אב מהצד השווה של בכור וביכורים**, שאינם מותרים אלא בפני הבית, כי יש מקום לומר, שדיני בכור וביכורים חמורים מדין מעשר, כי שניהם טעונים מזבח [זה למתן דמים וזה להנחה] מה שאין כן מעשר שני שאינו טעון מזבח כלל.

שילוח טמאים ואכילת קדשים

בשעת המסעות במדבר

לעניין שילוח טמאים:

כשם שבשעת חניית בני ישראל במדבר, שהיה המשכן עומד במקומו, וישראל חונים סביב לשבטיהם, היו חלוקים למחנה שכינה [=תוך הקלעים], מחנה לוי, ומחנה ישראל, וטמאים משתלחים חוץ למחנות הללו, [טמא מת חוץ למחנה שכינה. זב גם חוץ למחנה לוי. ומצורע גם חוץ למחנה ישראל].

כך בשעת המסעות, אף שהיה המשכן מפורק, וישראל בדרך, היו חלוקים למחנה שכינה מחנה לוי ומחנה ישראל, שנאמר "וְנָסַע אֶהָל מוֹעֵד מַחֲנֵה הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֵת כַּאֲשֶׁר יַחֲנוּ כֵן יִסָּעוּ אִישׁ עַל יְדוֹ לְדֹגְלֵיהֶם", ללמד שאף בשעת המסע נקרא אהל מועד, [כלומר מחנה שכינה, והוא הדין לשאר מחנות], וטמאים משתלחים חוץ למחנות הללו, [כל אחד כדינו].

ולעניין אכילת קדשי קדשים:

– **לדברי הכל אינם נאכלים אלא כשהמזבח עומד שלם במקומו, ולכן משעה שנסע המזבח ממקומו, אין לאכול בשר קדשי קדשים, [אף במחנה שכינה הראוי לאכילת קדשי קדשים].**

ולעניין אכילת קדשים קלים:

– **לדברי רבי ירמיה, נאכלים בכל מחנה ישראל, אף כשאין המזבח במקומו, [כי כן הוכיח מדברי הברייתא, האומרת, שקדשים נאכלים בשני מקומות, שלדבריו מקום אחד הוא שעת החניה, ומקום שני הוא שעת המסע].**

– **ולדברי אביי, על פי דרשת רבי ישמעאל, [המקיש בשר בכור לדמו כמבואר לעיל], גם קדשים קלים אינם נאכלים אלא כשהמזבח עומד שלם במקומו, ולכן משעה שנסע המזבח ממקומו, אין לאכול בשר קדשים קלים, [אף במחנה ישראל הראוי לאכילת קדשים קלים].**

וללשון ראשון אמר רבינא, שרק דעת רבי ישמעאל כן, אבל חכמים חולקים על כך, ואומרים, שקדשים קלים נאכלים גם כשהמזבח אינו עומד במקומו, [והברייתא האומרת שקדשים נאכלים בשני מקומות, היא כדעת חכמים וכפי ביאור רבי ירמיה].

וללשון שני אמר רבינא, שהכל מודים לדרשת רבי ישמעאל, ואין חילוק בין קדשי קדשים לקדשים קלים, ושניהם אינם נאכלים אלא כשהמזבח במקומו. אולם כל זמן שהמזבח עומד במקומו, אוכלים אותם, אף על פי שהמשכן והקלעים כבר מפורקים, ורק משעה שהורם המזבח ממקומו, אין לאכול קדשי קדשים וזו כוונת הברייתא, שקדשים נאכלים בשני מקומות, מקום אחד הוא שעת החניה, ומקום שני הוא תחילת שעת המסע, כשכבר פורק המשכן, אלא שהמזבח עודו במקומו].

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

מותר להפיץ שלא למטרה מסחרית

לקבלת קבצים אלו בוואצאפ

שלחו הודעה למספר 050-6877088

[לרכישת בקיצור על מסכת זבחים](#)

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)